

Міжнародна конференція МЧЦ

Наукові, технічні та соціальні аспекти закриття Чорнобильської АЕС

Рекордне представництво Четвертої конференції

З 26 по 29 вересня 2000 року в Славутичі відбулась Четверта щорічна науково-практична конференція МЧЦ. На ній були присутні близько 300 делегатів з 10 країн: України, Росії, США, Великої Британії, Японії, Німеччини, Франції, Бельгії, Швейцарії і Казахстану. Таке представництво дає змогу оцінювати цей форум як найбільш успішний за всі чотири роки. Зважаючи на оголошення про неминуче і остаточне закриття станції, потреба в конференції була нагальною, то ж і кількість учасників її виявилась рекордною.

Делегати конференції заслухали та обговорили більше 50-ти пленарних і секційних доповідей. Ще 40 було представлено на стендах. Доповіді охоплювали широкий спектр проблем, пов'язаних з технічними, соціальними, медичними та радіологічними аспектами закриття ЧАЕС.

Тези доповідей конференції можна знайти на веб-сайті МЧЦ за адресою: <http://slirt.chornobyl.org>

Настрій конференції

Незважаючи на те, що значна частина питань, порушених на конференції, безпосередньо стосувалась технічного боку справи закриття ЧАЕС, учасники конференції визнали, що головними в комплексі чорнобильських проблем все таки залишаються проблеми соціальні. Найважливіша з них - створення компенсуючих робочих місць для персоналу, що визвольняється. "У нас є достатньо бажання, високого професіоналізму і освіти, аби заробляти собі на гідне життя. Тільки дай-те нам шанс", - таким був лейтмотив більшості висступів українських учасників конференції.

Технічні аспекти

Україна проявила добру волю, але вона не може вирішувати проблеми закриття і зняття з експлуатації станції самотужки.

Як зазначив на конференції представник Мін-

топенерго Георгій Копчинський, прогрес, досягнутий в деяких пріоритетних проектах, що працюють в рамках Меморандуму про взаєморозуміння, не викликає сумнівів. Це проекти щодо зняття з експлуатації енергоблоків ЧАЕС та будівництва об'єктів, пов'язаних з цією проблемою.

Зняття Чорнобильської станції з експлуатації та перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему ставить об'ємне завдання як перед Україною, так і перед іншими країнами світу. Проблеми будуть вирішені тільки за допомогою спільних узгоджених зусиль. Україна демонструє добру волю, оголошуючи про дострокове закриття ЧАЕС і очікує на плідне міжнародне співробітництво.

Як сказав директор Славутиського відділення МЧЦ Анатолій Носовський: "Оголошення про закриття посилило нагальну потребу в тісній співпраці. І хоч один із зарубіжних партнерів описав майбутні технічні завдання як "титанічні зусилля", однак я впевнений, що продовжуючи плідне співробітництво, ми разом матимемо достатньо сил для їх виконання".

Для того щоб процес закриття станції проходив безпечно, нині на чорнобильському майданчику ведеться активне будівництво трьох із чотирьох запланованих об'єктів: промислово-опалювальної котельні, другого сховища відпрацьованого ядерного палива і заводу з переробки рідких радіоактивних відходів. Про ситуацію та проблеми будівництва говорили на конференції керівники проектів. Більше уваги, зокрема, було приділено завершенню будів-

Засідання соціальної секції

ництва котельні як першої і найнеобхіднішої споруди для забезпечення теплом інфраструктури чорнобильського майданчика після закриття станції. Належне місце також було відведене повідомленням і дискусіям з приводу стану справ на "Укритті".

Окреслюючи основні підходи Європейської Комісії до проблем закриття ЧАЕС і перспективи міжнародного співробітництва, Даніель Джуларіс, представник ЄК в Україні, зокрема, відзначив, що Комісія розглядає цей процес в контексті реформування енергетичної галузі України. Для цього вже виділено 250 млн. євро. Єврокомісія також зобов'язалась протягом 2001-2004 років зробити другий донорський внесок в розмірі 100 млн. доларів до Чорнобильського фонду "Укриття".

Соціальний аспект

Ще є час відвернути соціальний вибух.

Але його мало, а проблема надто важлива.

З точки зору інтересів Славутича конференція була чи не останнім серйозним шансом привернути увагу світової спільноти до соціальних наслідків закриття ЧАЕС і діяти рішучіше.

Тон в дискусіях на цю тему задавав міський голова Володимир Удовиченко, який дуже занепокоєний прогнозованим розвитком подій в соціально-економічній сфері Славутича:

- втратою значної частини робочих місць на ЧАЕС;

- зменшенням кількості робочих місць в Славутичі, призначення яких в основному спрямоване на забезпечення необхідного рівня життя персоналу станції;

- втратою містом основної частини фінансових ресурсів, що надходили у вигляді податків та прямих витрат на утримання місцевої інфраструктури. Від імені славутчан міський голова запропонував створити регіональний

науково-технічний комплекс "Славутич" за схемою: наука - освіта - виробництво.

Міжнародні соціальні проекти, що вже не перший рік реалізуються в Славутичі, в деякій мірі сприяють виходу мешканців міста зі скрутної ситуації. Один з останніх проектів Єврокомісії за програмою TACIS, "Пом'якшення соціальних наслідків закриття ЧАЕС", реалізується франко-німецьким консорціумом SGN-CEGOS-EWN за участю Славутиського відділення МЧЦ. (стор. 18)

Рішення Четвертої конференції МЧЦ увібрали в себе найгостріші проблеми, на вирішення яких часу практично не залишається. Зокрема, конференція звернула увагу ук-

раїнських владних структур і міжнародної спільноти на необхідність комплексного підходу до закриття ЧАЕС, сконцентрувавши увагу на соціальному аспекті.

Конференція звернулась до міжнародних фінансових організацій, в тому числі до ЄБРР, з пропозицією відкоригувати свою політику в напрямку більш широкого залучення ресурсів, організацій і можливостей міста Славутича до виконання проектів в рамках Меморандуму про взаєморозуміння; при проведенні тендерів надавати перевагу славутиським організаціям, оскільки вони є роботодавцями для мешканців міста та джерелом наповнення місцевого бюджету.

Конференція звернула увагу міжнародних фінансових організацій на недостатньо ефективне використання міжнародних фінансових коштів, спрямованих на реалізацію проектів і закликала до пошуку оптимальних шляхів підвищення ефективності їх використання. Учасники конференції висловили глибоку подяку організаційному і програмному комітетам, адміністрації міста та Чорнобильської АЕС, а також персоналу Славутиського відділення МЧЦ за організацію і проведення міжнародного ядерного форуму в місті чорнобильських енергетиків.

Керівники МЧЦ зустрічають гостей конференції. Зліва направо: Джеймс Тернер, Анатолій Носовський, Михайло Бондарьков, Євгеній Гарін, Валерій Глигало.

